

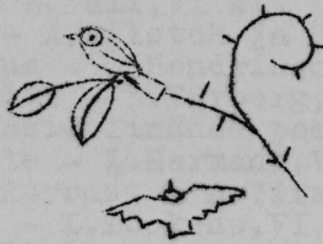
MESILIND 4

MESLID

1913-1914

1913-1914

1913-1914

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

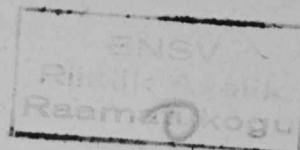
Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Meesilind Kool

Ar. 934/935
Mesilind

MESILIND

PE 10184 1727

Tartu linna VI algkooli ajakiri.

Nr. 4

1934-35

S i s u :

Armsaim paik - E.Pall, VI kl.
Oma maalapike - A.Pilstok ja O.Arbus - V.kl.
Vanaema jutustus - Ö.Hendrikson, IV kl.
Kui ma haige olin - E.Värberg, V kl.
Miks pole katuseid lindude pesadel - E.Tetsman, IV kl.
Laul mesilinnule - L.Hermann, VI kl.
Suve rõõmu ja kurbust - A.Virkov, V kl.
Pääsukese suvi - L.Lõokene, VI kl.
Viki - E.Küla, IV kl.
Minu suvi - Hilja Toots
Matk Vooremäele - E.Mölder, VI kl.
Tuli - meie sõber ja vaenlane - V.Näping, VI kl.
Lindude kaitseks - E.Ruubel, A.Münt, E.Laine - VI kl.
Lilled toa aknal - A.Virkov, S.Hain, A.Kangro, E.Siider,
R.Võsuberg - V kl.

Kaas - L.Hermann, VI kl.
Toimetanud õpet. A.Jaanisto
Kirjastanud kooli kooperatiiv "Tarbemüük".

Mimeografeering "Notitia", Tartu, 1935.

1934-35

MESILIND

Tartu linna VI algkooli ajakiri.

1934-35

Nr. 4

S i a u s:

- Armasin päik - E. Palf, VI kl.
- Onn maalpäike - A. Piltak ja O. Arbus - V. kl.
- Vennema jutustus - O. Hendrikson, IV kl.
- Kõik me halgse oim - E. Värber, V kl.
- Miks pole katuseid lindude pesedel - E. Tetaman, IV kl.
- Enni maalilinnale - I. Hermann, VI kl.
- Uue rõõm ja kurbus - A. Virkov, V kl.
- Päevakese suvi - I. Iokene, VI kl.
- Viki - E. Kala, IV kl.
- Minn suvi - Hilja Toosa
- Kesk võoremehele - E. Molder, VI kl.
- Tuli - keele sõber ja vennlane - V. Nõpping, VI kl.
- Lindude kaitseks - E. Rumbel, A. Munt, E. Iaine - VI kl.
- Killed too surnud - A. Virkov, S. Hein, A. Kangro, E. Sõder, R. Vöoberg - V kl.

Kassa - I. Hermann, VI kl.
 Toimetanud õpet. A. Jannisto
 Kirjastanud kooli kooperatiiv "Tõrpedu".

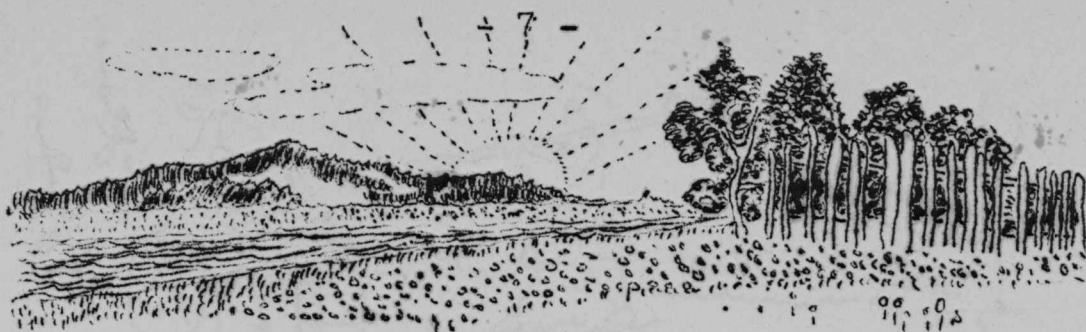
Misprintsing "Nottis", Tartu, 1935.

HILJA TIIOPTIS

† 8.III

Lapsi nõnda varavalmind
kutsub keegi siit,
elutahi õrnaks palmind:
märgit uksepiit.

(A.Alle)

ARMSAIM PAIK

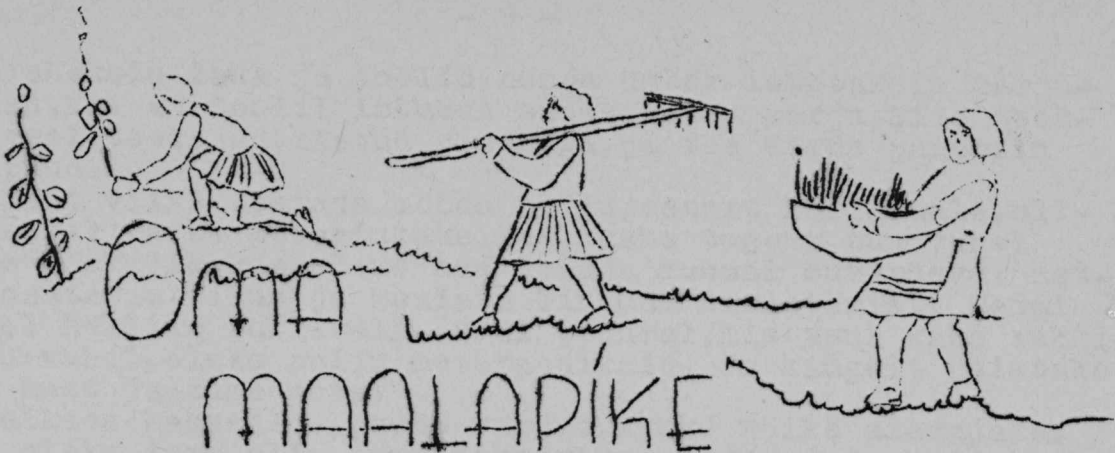
E. Pall, VI kl.

Mul meelen kuldne kodukotus...

Pääle selle kodu, kus elan praegu vanematega, on mulle armsaks jäänud mu sünnikodu.

See oli maal, ilusal Emajõe kaldal, kus sündisin ja üles kasvasin. Iga ese oli mulle sääl tuttav. Suur kruusaauk, kus jooksin tihti teiste lastega ja mängisin nukkudega. Mets, kus käisin tihti vanema õe saatel marjul ja seenil, ja jõgi, kus suplesime alati palavate ilmadega. Kui suuremaks sain, läksin kooli. Kool oli küll kaugel, kuid teiste laste saatel ei saanud arugi seda nelja kilomeetrit. Talvel olid sagedased lumetuisud ja tormid. Siis oli väga halb käia, kuid siiski on mulle mu sünnikodu armsaks jäänud. Igal suvel käin teda vaatamas. Tahaksin veel praegugi sääl viibida.

Kuid praegune kodu on kõige armsam. Säält lahkuda on mul raske. Kevadel, kui koolitöö lõpeb, lähen maale. Ehk ma küll võõraste juurde ei lähe, vaid oma sugulaste juurde, tean siiski, mis tähendab lahkumine kodust. Maal on suvel küll ilusam olla kui linnas. Maal ei ole seda tolmu ega müra. Saab olla alati värskes õhus. On hää söögiisu ja saab alati juua sooja piima, süüa õunu, marju ja kõiki aedvilju. Kuid siiski on mulle kodu armsaim. Sääl viibin ma meelsamini kui kuski mujal, sellepärast et sääl on mu vanemad. Kuigi viibaksin võõrsil külluses, tahaksin ma siiski oma armsasse kodusse, kus on mu vanemad!

A. Pilstok, V kl.

Kui mul omal oleks lapike maad, ehitaksin ma sinna väike-
se maja kolme toa ja köögiga. Esimene tuba oleks eestuba, kus
ma võtaksin külalisi vastu. Sääl oleks valge korvmööbel, üm-
margune laud ja kaks leentooli asuksid nurgas; laua pääle
paneksin albumid. Teine tuba oleks kirjutustuba, kus asuksid
suured raamaturiiulid, kõik juturaamatutega. Akna all oleks
kirjutuslaud ja natuke kaugemal üks diivan, otse raamaturii-
ulite lähedal, kus oleks hää lugeda jutte. Kolmanda toa tar-
vitaksin magamistoaks. Sääl asuks suur valge kapp ja pruun
kummut. Seina ääres oleks ilus valge voodi lumivalge vaiba-
ga, ja voodi kõrval oleks väike valge öökapp, kuhu ma panek-
sin oma öösärgi. Köögis oleks ilus kahvelkivist pliit, mil-
lel oleksid ilusad uued potid ja pannid. Pääle selle oleks
veel palju mitmesugust kraami.

Pühapäeva hommikul, kui kõik toad on puhtad ja mugavad ja
päike vaataks aknast sisse, istuksin ma kirjutustoas diiva-
nil ja loeksin raamatuid.

Maja ees oleks ilus aed. Sinna teeksin lillepeenrad ja
nende vahele kruusaga kaetud kõnniteed. Värava lähedal
oleks väike koerakuut, kus asuks koer, kes valvab maja. Mul
oleks ka veel teine koer, väiksem, kes alati oleks minuga
ühes, kui läheksin kuhugi välja. Majal ja aial oleks ümber
ilus aed - nii tihe, et säält keegi ei saaks läbi vaadata. Na-
tuke kaugemal majast oleks ilus väike viljapuuaed. Aia äär-
de ritta istutaksin kuused ja elupuud. Ühte aianurka teeksin
peenrad, kuhu istutaksin herned, porgandid, redised, sibulad ja
kaalikad. Peenarde juurde istutaksin kirsi- ja ploomipuud
ning eemale õunad ja pirnid. Teisele poole aianurka teeksin
ma samuti peenrad, sinna istutaksin kõiksugused lilled. Kesk

aeda säeksin laua ja toolid, nende ümber istutaksin marjapõõsad, nii et toolil istudes saaks võtta marju. Siis teeksin veel teerajad, kaetud kruusaga, ja tee äärde paneksin mesipuud.

Aiast viiks teerada mööda põllupeenart karjamaale, mille keskel väike metsatukake. Sääl kahe tugeva puu vahel asuks võrkkiik, kus oleks hää lamada kuumal suvepäeval metsa kosutavas vilus ja kuulata lindude siristamist. Eemal kaugel hälliks rukkiväli. Sääl peenral, mis asub kahe rukkipõllu vahel, oleks palju metsmaasikaid. Ja kaugelt paistaks suur must ja tume mets.

Vaikses kasesalus, puude varjus, asuks väike aiamaajake; sääl oleks tore olla enne äiksevihma ja vaadata, kuidas tuul paiskab lehti siia ja sinna ning kuidas siis kõik jääks vaikseks. Linnudki ei siristaks enam ja õhk oleks nii lähematavalt palav. Siis läheks taevast pilve ja hakkaks sadama vihma. Kuid see ei kestaks kaua - varsti oleks väljas jälle ilus ilm, linnud siristaksid rõõmsalt ja õhk oleks kosutavalt värske. Maast tõuseksid üles kergendavad ohked, et ta on saanud jälle karastust. Mingi isesugune armastus tõuseks siis südames emakese maa vastu, kus nii palju eestlasi on ohverdanud endid, et päästa meie isamaad võõra võimu alt. Ja nüüd on ta vaba. Jäägu mu kallid isamaa igavesti vabaks ja iseseisvaks!

Oma maalapikene.

O. Arbus, V kl.

Sain enesele väikese lapikese maad. Milline õnn oli omada seda! Läksin aeda ja hakkasin kaevama. Kaevasin nii, et higi voolas, kuid ma ei hoolinud sest, tegin ju omale tööd.

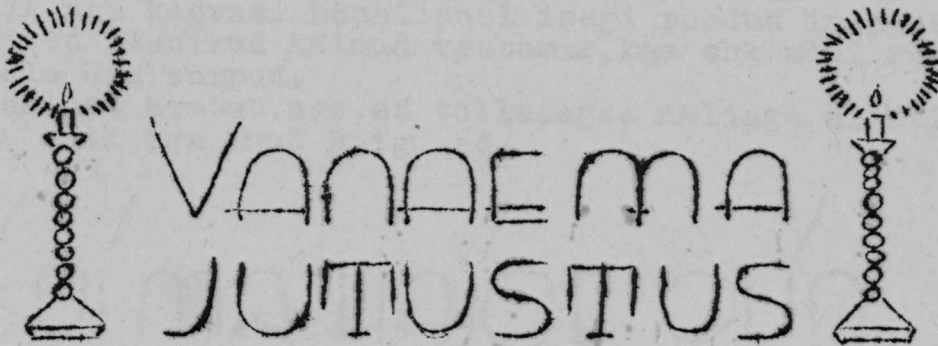
Kui olin kaevamisega valmis, hakkasin mullatükke käte vahel peenendama, kusjuures käsi silitas õrnalt ja armastusega musta mulda, silmad ärevusest särades.

Kui peenar oli valmis, hakkasin seemneid mulda istutama. Iga väikese seemnekesega läheb mulda mu kõige palavam soov: kasvaks ta kaunimaks õieks! Viimaks oli kõik külvatud ja istutatud, kuid siis asus kartus südamesse, et ehk ei hakka-gi idanema.

Möödusid päevad - ei ole tärganud ühtki taime. Pisarad silmis, käed palves, seisin oma peenra ääres. Kas tõesti ei täitu mu igatsus? Ootas, ootas, kuni ühel hommikul aeda minnes märkas, et mu peenral on hulk helerohelisi taimi.

Olin meeletu rõõmust. Jooksin, tõin kastekannu ja kastsin oma kasvandikke.

Möödusid mõned päevad. Siis saabus alles rõõm - üks lilledest õitses. Õrnalt silitasin valget õit, silmis rõõmupisarad. Pea õitses terve mu peenar võrratus ilus. Istusin hilise õhtuni oma peenra juures ning imestlesin lillede ilu.

Õ. Hendrikson, IV kl.

Meie maa on alati ajaloo kestel olnud sõdade ja õnnetuste tallermaaks. Ikka on siin sõditud ja halastamatult verd valatud. Kuid sõjad pole ainukesed hädad, mis meie maal mõllasid. Sõdadega koos mõllasid siin ka katkud ja näljahädad.

Näljahädasid on olnud mitu, kuid kõige suurem näljahäda algas 1695. aastal. Talupojad läksid sellele vastu tühjade kätega. Loodus oli selles süüdi. Päevad läbi sadas vihma. Ei saanud teha põllutööd ega ajada karja välja. Suviviljade mahategemine jäi hiljaks, sest maa oli liiga märg. Vihm rikkus kõik põllusaadused ära. Kõige rohkem kurvastas talupoega see, et rukis ja hein läksid hukka. Vihmase suve järel tuli talv paksu lumega. Lumi oli nii sügav, et inimesed ei saanud üldse liikuda. Et lõikus oli andnud vähe saaki, siis juba talve alul segati veskile-viidava vilja hulka männikoort.

1696. aasta algas jälle kummaliste loodusnähtustega. Jaanuarikuul hakkas lumi sulama, jõed ja järved läksid lahti, päike paistis ilusasti, nagu oleks olnud juba kevad käes. Märtsikuul tuli aga talv tagasi. Jõed ja järved külmusid uuesti ja sadas lund, nii et sai sõita regedega. Nii kestis see märtsi ja aprilli läbi. Mahatehtud tõuvili hävis külma tagajärjel.

Kuid sellega polnud veel lõppenud looduse hävitustöö. Nüüd hakkasid külmad vihasajud maad niisutama. Vesi määndas vilja, ja kõrgemadki kohad olid vee all. Paljud talupojad jätsid maha oma perekonna ja läksid hulkuma. Mõisates ja linnades pandi toime röövimisi. Ka linnades läks elu nüüd raskeks, sest maalt ei tulnud toiduaineid. Talupojad tulid koguni linnadesse, et säält leida tööd ja toitu. Paljud ei suutnud aga pikka teed linnani ära käia ning surid teel. Palju surnuid leiti ka kalmistuilt. Need olid usklikud, kes viimase jõuga roomasid surnuaeda surema.

Nälg aga kasvas. Mõnel pool isegi söödud inimeseliha. Teeäärased elanikud käinud vaatamas, kas ehk mõni rändur pole teele ära surnud.

Imestust äratav see, et tolleaegse näljaga ei käinud kaasas katk ega muud haigused.

KUIMA HAIGE OLIN

E.Värberg, V kl.

Ilmad olid külmad ja tuul puhus valusasti. Ma ei toppinud kunagi end ei tea kui soojasti riidesse. Jooksin palja päaga, kurk eest lahti. Ühel päeval tundsin kurgus valu. Ma ei saanud hästi neelata, sõin niisama puid ja piima, aga ega seegi ilma neelamata alla lähe. Viimaks jäin koolist koju ja heitsin voodisse. Ema määris mu kaela musta salviga, pani vatti ümber ja sooja villase rätiku kah veel. Ma ei saanud hästi päädki liigutada, pidin terve kehaga pöörama, kui tahtsin kõrvale vaadata. Ma oleksin hää meelega kõik kaela ümbert ära võtnud, aga ei tohtinud.

Mul hakkas kangesti igav, kuid voodist mind välja ei lubatud. Siis jäi õde ka veel haigeks ja ta pandi teise voodisse. Temal jäi ka kurk haigeks. Arvasin, et ma ära suren igavuse kätte, ja hakkasin raamatuid köitma. Köitsin hulga jutte; õde liimis, mina tegin kaasi. Said päris toredad raamatud. Aga kui meid õhtul kraaditi, oli mõlemal suur palavik. Siis võeti me raamatud ära ega lastud midagi teha. Hakkasime salaja jutte lugema; kui ema tuli, pistsime raamatu ruttu padja alla. Selili pole hää lugeda, aga ega meie sest hoolinud. Pärast hakkas pää valutama ja silmad jäid valusaks. Ema tuli vaatama, et miks me nii vagusi oleme, ja

leidis meid lugemas. Siis lubati meid voodi külge kinni siduda, kui me sõna ei kuule. No aga kuidas sa oled tasa, kohe mitte kuidagi ei saa. Siis käskisime vennal käärid tuua ja hakkasime paberist nukkusid ja kõiksugu asju lõikama. Kui mõni võõras tuppa oleks astunud, oleks vist küll mõtelnud, et meil mõni paberitööstus on. Siis ema tuli söögiga ja kraamis toa ära. Meie sõime ja heitsime magama.

Öösel hakkas mul väga paha, oksendasin ja palavik oli väga suur. Teisel päeval polnud mul enam tuju mängida. Ma ei tahtnud midagi süüa ega saanudki hästi. Kurk jäi järjest valusamaks. Ema hoolsa ravimise pääle paranesin siiski viimaks.

Pääle haigust oli mul nii hirmus söögiisu, et ma ei teadnud enam, mida süüa. Silmad jäid mul haigeks. Ma ei tohi enam palju lugeda - arst keelas ära ja käskis silmi lasta puhata.

Nüüd, kui koolist koju lähen, pean alati tund aega voodis lamama. Selle haiguse tagajärjed ei ole sugugi hääd. Kardan, et pean varsti hakkama prille kandma.

Miks pole katuseid lindude pesadel.

E. Tetsman, IV kl.

las kord lõokesepaar. Kevadel lendasid nad lõunamaalt meie maale. Siin ehitasid nad endale kena pesakese. Emalind munes kolm väikest muna ja hakkas hauduma, kuna isalind otsis emasele toitu. Kui isalinnul aega üle jäi, istus ta pesaäärele ja jutustas lõbusaid jutte.

Kord oli vihmane ilm. Lõokesed istusid nukratena pesas. Siis arvas isalind, et ilusa ilmaga peaksid nad oma pesale katuse pääle ehitama - kaitseks vihma eest. Emalind oli sellega nõus.

Järgmisel päeval oligi ilus ilm. Isalind tahtis hakata katust ehitama, kuid emalind ütles: "Kui me katuse ehitame, siis ei paista enam päikest pessa." Nad jätsid seekord katuse ehitamata.

Siis tuli jälle halb ilm. Nüüd otsustasid nad kindlasti katuse ehitada. Aga kui tuli päikesepaisteline ilm, jäeti see nõu jällegi pooleli.

Nii kestis see ikka edasi, ja lõokesed jätsidki katuse ehitamata.

LAUL MESILÄÄNULLE

L.Hermann, VI kl.

- Summ! summ! laulab mesilind.

- Ai, ai, ära nõela mind!...

Küll on ilus õites sumin --

tööka pere laulu kumin...

Lille lõhnas tillu lind,
sulle laulab minu rind.

Tillu tiivukene võrk,
kandmes sul on mee tilk,
nõnda lillest lille rändad,
koju - kärjetarre lendad.

Lillest lille on su retk,
korja roaks magust mett!

Aga siiski kardan sind:
vast ehk tige - salvad mind.
Pelglikult ma nopin lilli,
jälgin valvel valupilli.

Kuigi salvad sala mind -
laulikul on laulja rind!

A. Virkov, V kl.

Oli varane hommik, kui kuulsin läbi une, et uksele koputati. Õde avas ukse ja leidis koputaja olevat omast majast tuttava. Ta kutsus mind õue ja lubas mulle näidata midagi huvitavat. Astusime õue, kaevu ligidal maas silmasin korvikese. Jooksin korvikese juurde ja leidsin säält midagi tõesti huvitavat: kaks väikest linnumaimukest. Vaatasin neid ligemalt ja võtsin teise neist endale sülle. Nad olid helehallid, udusulis, silmad olid suured kui rattad ja natuke pilukil. Küsisin kohe, mis linnud need on. Ta vastas, et öökulli pojad. Nad olid puu otsast maha kukkunud. Küsisin: "Kas tõied teise mulle?" "Jah, vali kumba tahad." Suurem sai mulle ja väiksem mu sõbrannale.

Ammu rääkisime, et on väga igav, kuid nüüd algas töö nende söötmisega ja kasvatamisega. Varsti tuli ka mu sõbranna sinna. Seadsime linnupoegadele mugava pesa kuuri. Kuur oli pooltühi, raputasime sinna natuke värsked heinu maha ja tegime nurka pesakese, kuhu panime mõlemad koos magama. Kuuril oli ülal luugike, mida võis avada ja sulgeda. Natukese aja pärast läksime väikesi vaatama ja neile süüa pakkuma. Nad kumbki ei söönud, kuid vett võtsid küll nokakestega. Nõnda möödus päev lõbusalt neid vaadates ja paitades. Teisel hommikul sõid mõlemad teineteise võidu vihmaussikesi. Nii möödusid päevad ja nädalad; kullikesed kasvasid ja kosusid. Omale kullile panin nimeks Tserri. Nad mõistsid juba hästi lennata ja öökullihuikeid teha.

Ühel õhtul avasin luugi ja lasksin mõlemad välja vabasse loodusse. Teisel hommikul olid jälle mõlemad kodus. Nad harjusid nõnda ära, et õhtul lasksin välja ja hommikul tulid koju sööma. Nii möödusid jälle mitmed nädalad. Kuid ühel hommikul tuli ainult minu oma koju, teist ei tulnud ja jäigi ka-

dunuks. Minu Tserrike elas veel kaua meil ja käis üksinda õhtuti väljas, ja hommikul oli jälle kuuris oma õrrel.

Ühel õhtul lasksin ta jälle välja, aga hommikul ei olnud teda enam harjunud viisil kuuris. Ta oli aias õunapuu otsas ja häälitseis haledasti omal viisil. Alles neljandal päeval tuli ta kuuri tagasi. Järgmisel õhtul lasksin ta jälle välja, kuid sest saadik ei ole ta enam tagasi tulnud. Nüüd mõistan ta iseäralikku häälitseist, mille ta mulle lahkumiseks õunapuult laulis: ta tahtis vist vabas õhus iseseisvalt elama hakata ja pesakest punuda.

Nüüd on aga mul igav, ja kahjutunne asub mu südamesse, kui tuletan meelde seda kaunist aega, mil mängisin kullike-sega kui nukuga. Ta oli mulle armsamaks ja kallimaks seltsiliseks.

Oli mulle rõõmsaim päev suvel, mil sain Tserri omale, ja kurvim, mil ootasid asjata teda, oma armast Tserrikest, kes ei tulnud enam tagasi.

D /// PÄASUKESE SUVI /

L. Löökene, VI kl.

Ühel ilusal maikuu päeval nägin pääsukest õhus lendlevat. Tundsin kohe rõõmu pääsukeste tulekust, sest teadsin nüüd kindlasti, et käes on kevad.

Pääsuke asus elama räästa alla, kus ta oma vana pesa hakkas parandama, sest see oli lagunemine ning laskis külma ja vihma läbi. Parandamiseks kandis ta nokaga tiigikaldalt savi, mulda, õlekõrrekesi ja sulgi, et pesa oleks pehme ja soe.

Varsti munes pääsuke munad pessa ja hakkas hauduma. Peagi olid pojad väljas ja ema kui ka isalind kandsid rohkesti putukaid oma poegadele. Tihti lendas pääsuke hulga aega ringi, kuid ei leidnud ühtegi putukat. Siis oli ta kurb ja lendas koju, kus pojad lahtiste nokakestega teda ootasid.

Ühel päeval tuli kange tuul ja vihm, pääsuke oli hirmul oma poegade pärast ja lendles rahutult pesa ümber. Korraga tuli kõva tuulehoog ja lükkas pesa ümber. Pääsuke langes noolena pesa kohale. Pesa oli suuremate vigastusteta ja pojad olid kõik pesas alles. Pääsuke oli rõõmus ja tõusis

vidistades õhku, nii et kadus silmist.

Ühel päeval kogusid pääsukesed telefoni traatidele ja tõusid rahutult aeg-ajalt õhku. Nooremad tõusid õhku ja tegid pikemaid lende. Ühel ilusal sügispäeval kogusid pääsukesed kõik kokku ja tõusid õhku, keereldes hulka aega kodupaiga ümber, ja lendasid siis noolena edasi.

Vaatasin kurvalt neile järele ja mõttes soovisin neile hääd reisi ja et nad tuleksid pea tagasi.

VIKI

E. Küla, IV kl.

Minu tädil oli palju hiiri, ja neid hävitama säästi üles lõksud. Lõkse oli tädil kaks - üks oli harilik hiirelõks, teine oli tuhkrulõks. Piki silmi ootasime hiire lõksuminekut.

Ometi kord! Olime parajasti tulnud metsast ja jooksimise kohe vaatama lõkse. Hiirelõks oli tühi, aga tuhkrulõksus rabeles väike hiireke. Alguses ta kartis meid, ei võtnud vastu sööki ega jooki. Pärast läks juba julgemaks, nime- tasime ta Vikiks. Viki oli armas loomake - ta tegi ilusaid kunsttükke, ronis puuri mööda pää allpool ja püüdis meid igamoodi rõõmustada. Aga südames ta igatses ikka vabadust.

Kord tahtsime puuri puhastada; arvasime, et ega ta ära jookse. Aga ei! - niipea kui tundis end vabana, siis kadus. Küll kahetsesime, aga tagasi Viki ei tulnud. Kadunud ta oli ja kadunuks ta jäi.

MÍNU SUVÍ

Hilja Toots.

Koolist lahti saades igatsesin maale sõita. Palusin vanaema, et ta võtaks mind maale. Seda vanaema lubas. Enne jaanipäeva sõitsimegi õega maale. Küll oli halb sõita - rong oli väga rahvast täis. Kui olime päral, see oli Tamsalu jaamas, siis tuli maha minna. Õhk oli hoopis teissugune, nii värске.

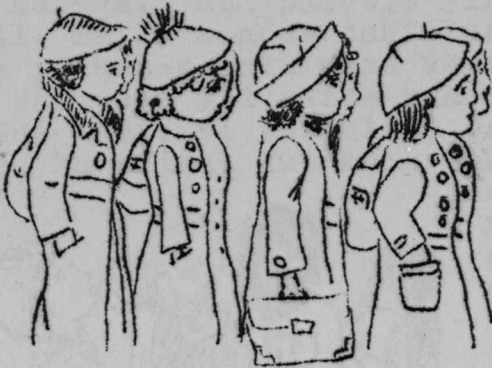
Maal oli hää olla. Sellest oli aga halb, et sääil kuskil ligidal vett ei olnud. Kaev oli ka pool kilomeetrit kaugel. Esimesel päeval läksime kohe lilli korjama. Metsa ääres oli palju karikakraid. Küll olid nad ilusad. Teisel päeval käisime peol. See oli alles tore. Näitemäng oli "Vaese mehe ututall". Teised päevad läksid niisama pleekides ja umbrohtu kitkudes.

Enne ärasõitu oli meil Tamsalus spordipidu. Mina olin sääil eesvõimleja. Mulle meeldis kõige rohkem jalgpallivõistlus. Ma lõpuni ei olnud, tulin enne ära. Teisel päeval pidin juba linna tagasi sõitma.

MATK VOOREMÄELE

E.Mölder, VI kl.

Koolitöö oli kestnud juba paar nädalat, aga ikka püüsid ilmad soojad, päiksepaistelised. "Nüüd on tore matkata", öeldi. See mõte haaras kõiki. Otsustati sõita Haaslavale ja säält matkata Vooremäele. Sõitma pidime teisipäeval. Nüüd ootasime kõik igatsusega teisipäeva ja muidugi ka ilusat ilma. Aga enne jõudis kätte pühapäev, ja ma lootsin, et ikka see teisipäev peaks ilus olema. Esmaspäeval koolis räägiti, et kui homme on ilus ilm, siis sõidame. Küll oli siis kõigil hää meel. Teisipäeval oli ilm natu-

ke udune, aga udu pidi varsti kaduma. Kooliuksel tulid mulle kaasõpilased vastu ja teatasid, et lähevad sõiduraha ja toidu järele. "Siis läheme ikka kindlasti", hõiskasin ja jooksin tagasi koju. Kell 9 istusime juba kahe õpetaja saatel mootorpaati ja sõit algas. Tot-tot-tot tegi paat ja hakkas liikuma. Lehvitasime

kaldale jääjaile. Paat totutas kõvasti, nii et oli vaevalt rääkimist kuulda. Sõites tõusis tuju ja me hakkasime laulma, jätsime aga kohe pooleli, kui olime jõudnud linna äärde.

Siin oli juba palju vaadata, sest linnamajad lõppesid ja algasid heinamaad, põllud ja mõned üksikud talud. Vaatasime igat heinakuhja ja puud kalda ääres, sulistasime sõrmedega vees ja vaatlesime pilvi. Oli nii hää sõita, et oleks tahtnud sõita Peipsini või veel kaugemale.

Aga juba hakkab paistma Haaslava mets ja natukese aja pärast olemegi peatuskohal. Võtame vajalikud asjad ja toidu kaasa, paksud palitud ja suurrätid jätame paati. Nii asume jalgsi teekonnale.

Lauldes ja naljatades jõuame Haaslava vallamajani, kus teeme esimese peatuse, et koguda jõudu eelseisvaks kõige pikemaks teeosaks.

Tüki maad edasi läinud, hakkas Vooremägi paistma. Ühel teekäänakul, kus oli ka veski, osteti meile heeringaid. Oodates teisi poest, istusime maha džunglilisele jõekaldale. Siin pesime jalgu ja võtsime sukad ära, et oleks ker-

gem edasi minna. Marssisime ikka lauldes edasi. Mõõdusime koolimajast. Teel läks üks talumees kruusavankriga sama teed, mis meiegi. Küsisime talt, kust saab Pihlapuu tallu - sääal pidime tegema pikema peatuse. Ta oli nii lahke mees, et juhatas meile teed ja lubas ka meie

kohvrid oma koormale panna. Oli väga hää jalutada tühjade kätega. Juba paistis Pihlapuu talu ja peagi olime sääal. Tallu saades tahtsime kõige enne juua, sest pikk tee päikesega oli meid väsitanud.

Talu ees oli väike kaasik, istusime kaskede alla maha. Talus keetsime kartuleid ja puhastasime heeringaid. Ostisime ka piima. Kui kõik valmis, kandsime nad oma "söögi-

saali" - kaskede alla - ja einetamine algas. Olime söömise-ga valmis, siis hakkasime mängima ja jooksuma. Meile toodi veel korviga õunu ja siis seisime kõik reas õunakorvi juures. Olime igaüks küllalt jooksnud ja mänginud, pidime natuke puhkama. Läksime ka talu aeda, kus nägime kanapesi,

mesipuid, õunapuid, marjapõõsaid ja kõiki huvitavaid asju. Kui aias ei olnud enam midagi vaadata, läksime lauta lehma ja lambaid vaatama. Kui kõik oli nähtud, siis läksime tagasi teiste juurde, et hakata Vooremäele minema.

Läksime põllupeenart mööda kuni metsani, mis kasvab Vooremäel. Metsas oli kitsas teerada, kus me hanereas edasi sammusime. Varsti muutus tee järsuks, me hakkasime üles ronima. Kui olime ühel kõrgemal künkal, siis pidime mõne minuti puhkama. Aga mitte ei saanud. Oli tarvis ikka igaühel naerda või midagi naljakat ütelda, mille üle teised naersid. Mõni tõusis üles ja hakkas maasole-

jaid samblaga katma. Kui kõik tõusid, jooksi meid alla ja tahtsime ronida veel kõige kõrgemale tipule. Mägi

läks astmeliselt kõrgemaks, ronisime kõige kõrgemale. Korjasime samblikke, mida siin oli rikkalikult. Olime juba küllalt ümber vaadanud ja hakkasime hõisates meid alla jooksmas. Jooksi nii, et ei saanud enne pidada kui all. Olime kahes salkas, ja esimesed olid hulka maad eespool. Peitsime end puude taha ära, et siit teisi ehmatada. Kui teised

jõudsid meieni, siis kargasime karjades välja kohe nende sekka, nagu hundikari. Kõik ehmusid ja kiljatasid. Jooksi me üksteise võidu tallu tagasi. Võtsime oma kohvrid ja pidime kodu poole minema hakkama.

Olime küll väsinud, aga pidime ruttama, sest päike oli juba veeremas. Nüüd kõndisime ruttu ja vaikselt, otse üle koristatud põldude, sest olime juba väsinud. Päike oli loojenenud ja hakkas hämaruma. Siis läksime kahte salka. Ühed kiiresti ees, teised aeglasemalt taga. Oli juba päris hämaraks muutunud, kui jõudsimme jõe äärde paadi juurde.

Jooksi me üksteise võidu paati, et pääseda enne istuma. Sõit algas linna poole. Tähelepanemata oli muutunud ilm

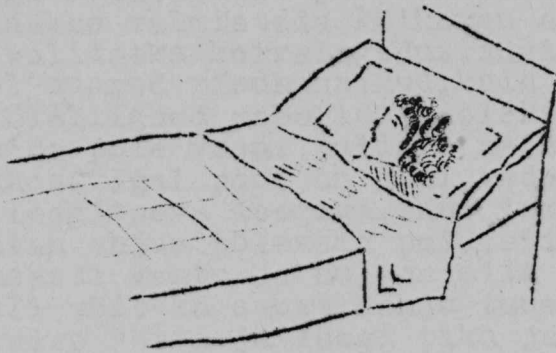

päris pimedaks, ainult kuu ja tähed särasid taevas. Vesi oli peegelsile ja kõik peegeldus taevast ja maast, nii et vaatama jäädes oli vees samasugune taevast ja maa kui loomulikult. Laulsime ja jutlesime omavahel. Kui hakkas paistma linn oma tuledega, siis oli sõidulgi varsti lõpp. Tagasisõit oli küll palju

huvitavam ja nõiduslikum kui minnes, sest pimedus, kuu ja tähed olid kõik väga huvitavad. Sõites nagu jooksid kõik kaldalolejad ja asjad meist mööda.

Olimegi linnas, ja kui läksime silla alt läbi, siis karjusime kõik - hurraa! Laulsime veel laulu "Emajõe lainetel" ja paat oligi sadamas. Tulime paadist välja ja igaüks läks omale poole.

Koju jõudes oli kell juba kaheksa. Ema ütles, et nad pidanud mulle juba matuse ära, kindlasti arvates, et ega me enam koju tule. Arvasid, et oleme juba jõe põhjas. Hääl oli olla jälle soojas toas ja minna sooja voodisse, kus väsinuna tuli õige magus uni.

TULI-MEIE SÖBER JA VAENLANE

V.Näping, VI kl.

Tuli on tähtis loodusejõud. Ilma temata oleks meil raske elada. Seda saaks veel kuidagi lõunamaal, aga mitte siin põhjamaal. Tuld õpiti tundma juba kiviajal. Ja tänapäevgi pole ta tähtsus kadunud. Seda kasu, mis on tulest, ei jõua ära nimetada. Meil oleks pimedus, kui meil ei oleks tuld, mis valgustab ja teeb rõõmsaks pimedad talveõhtud. Siis on toas palju rõõmsam, kui särab laual suur lamp. Talveõh-

tutel oleks külm, kui ei oleks tuld, mis soojendab. Kõik me poeme sooja tупpa, keegi ei taha väljas külma käes olla. Nii suur mõju on soojusel. Ka süüa ei saaks me, kui poleks tuld. Lunamaal, kus on loodus heldem, annab ta valmis toitu, aga meie peame kõike keetma ja küpsetama, enne kui kõlbab süüa. Tuld on vaja ka töös - meie ei saa peaaegu midagi valmistada ilma tuleta. Põllumehel ei oleks põllutööriistu, millega maad harida, kui poleks tuld. Tulega sulatatakse ja vormitakse kõiksugu asju. Tulega saadakse valmistada kõiksugu arstirohte jne. Igal pool valitseks korralagedus, sügisel parkides ja puisteedel suured risuhunnikud, kuid nüüd saab neid ära põletada. Üleliigsed paberid vedeleksid, kuid tuli hävitab kõik, mida pole vaja. Tuli on meie sõber, me käime tulega käsikäes. Igal pool on meil teda tarvis. Ta on ilus oma suure, leegitseva leegiga. Kui istun mõnikord ahju ees ja vaatan ahjus põlevaid puid, siis särab tuleleek mulle rõõmsasti vastu ja mul on siis nii häa tundmus.

Kuid tuli võib ka suurt kahju tuua. Me võime tule läbi oma tervise jätta ja isegi pika ja raske haiguse järelle surra. Igaüks armastab oma kodu. Mõnikord riisub tuli meilt selle ühes kõige me varaga, mida oleme eluaeg kogunud ja korjanud. Oleme oma vara üle rõõmsad ja õnnelikud olnud. Sääal aga tuleb tuli, hävitab kõik, meil ei ole enam kodu, peame otsima omale ulualust ei tea kust. Ja meie varandus ja töövaev on hävitatud. Seda, mis kogusime eluaeg, on tuli hävitanud paari tunni jooksul.

Tuli ei tee kahju üksi inimestele, vaid ka kaunile loodusele. Äike võib põlema süüdata suured metsad ja hävitada nad. Ka sõjaga käib tuli kaasas. Kui poleks tuld, siis ei kardaks me sõda, sest me katsuksime põgeneda ehk varju le minna majadesse. Kuid tuli põletab ja purustab nad kõik. Tuli paneb meid kartma oma metsikusega. Seepärast peab olema alati valvel, et me ei käiks tulega hooletult ümber, et tuli ei muutuks meile vaenlaseks, vaid jääks alati häaks sõbraks.

LINDUDE KAITSEKS

E. Ruubel, VI kl.

Talvel, kui väljas oli külm ilm, tuli minu akna juurde väikseid linde. Neil olid kõhud vist väga tühjad, sest nad koputasid nokaga aknale. Avasin akna ja poetasin neile leiba. Nad hakkasid seda küll kohe sööma, kuid oli näha, et see toit neile hästi ei maitsenud. Teine kord panin rasva, ja see maitses neile hästi. Siis tegin ma väikese majakese, kallasin rasva sinna sisse, kinnitasin majakese lati otsa ning pistsin aknast välja. Palju linde käis söömas, ja mul oli hää meel, et sain neid aidata.

Nüüd teen ma igakord nii.

A. Münt, VI kl.

Oli jõululaupäev. Varblased, tihased ja leevikesed siristasid õueloleva kuuse ümber. Neid oli sääli palju, ja vana kasski vaatas neid trepi alt suure huviga. Olin pannud kuusele natuke rasva, mis nüüd oli meelitanud sinna palju linde.

Olin seisnud juba tüki aega ja vaadelnud lindude tegevust, kui äkki tekkis mul hää mõte - vaja ehitada lindudele söögimaja. See plaan tuli teostada. Tahtsin, et maja oleks valmis juba uueks aastaks.

Päale jõule rääkisin oma kavatsusest vanaisale. Paari päeva pärast sain omale ilusa ja avara linnumaja. Võtsin maja, läksin ja riputasin ta traadiga kuuse okstele. Ruttasin tuppa, et tuua majja toidupoolist. Hetke pärast tagasi tulles nägin, et varblased siristasid juba kuuseladvas. Panin toidu maja põrandale. Natukese aja pärast oli maja ümber terve kari linde.

Tundsin, et olin palju rõõmsam kui enne linnumaja soetamist.

E.Laine, VI kl.

Külm on, pakane paugub, lumega on kaetud kõik linnad, aasad ja põllud. Linnukesed siristavad kurvalt - neil on külm ja kõht nii tühi, sest lumi on matnud toidu enese alla ja talveuni uinutanud putukad. Nad sureksid nälga, kui ei aitaks neid inimese hoolitsev käsi. Oleme näinud Toomimäel, Botaanika-aias ja isegi paljudes majades ja aedades lindudemaju - need on kõik lindude armastajate ja kaitsjate tehtud. Sinna panevad nad toitu, ja linnukesed tulevad rõõmsalt sööma.

Mu isa tegi pisikese majakese. Panin ta aeda mustsõstra pöösaste vahele. Igal lõunaajal käin panemas toitu, ja olen näinud, kui rõõmsalt lendlevad linnukesed pöösa kohal, laskuvad majakesele ja söövad, mida keegi tahab, sest olen pannud toitu suures valikus. Ei tule nad üksnes sööma, vaid ka soojenduma. Olen riputanud ka pekitükikesi traatide abil õunapuu külge. Neid pekitükikesi tulevad sööma kollaste kõhualustega linnukesed.

Seda kõike olen teinud lindude kaitseks, ja tahan seda ka järgmistel aastatel teha, sest muidu oleks meie talvine loodus eluta.

LILLED TOA AKNAL

A.Virkov,V kl.

Minu toakese aken on lõunasse, kust peaaegu terve päev helgib valgust ja päikesepaistet. Toa aknalaua l on mul kaks asparaagust. Nad armastavad valgust ja päikesepaistet. Talvel, kui väljas on vilu, tuul vingub ja keerutab lund üles, siis toas olles ja neid kahte rohelist lille vaadates tuleb mulle suvi meelde: väljas muru, akna all õitsevad lilled ja päike saadab valgust ning soojust. Kuid säälsamas tuletan jälle meelde, et on talv, külmad ilmad ja väljas vilu tuul. Need kaks asparaagust, mis on mu toas aknal, on minu seltsilised ning sõbrad. Igal kevadel ja sügisel vahetan ma neile mulda, kastan neid iga päev leige veega, ja suvel panen nad välja päikese kätte. Need kaks asparaagust on minu toa ehe ja ilu.

S.Hain,V kl.

Minu toa aknal on palju lilli. Kõige rohkem mulle meeldivad kaktused, aaloe, roos ja asparaagus. Mina hoolitsen nende eest nõnda, et valan neile tarvidust mööda vett. Kui suvel sajab vihma, siis viin neid välja, ja kui vihm üle läheb, siis pühin ilusti potid puhtaks ja viin lilled jälle tuppa. Aaloe on mulle kõige armsam lill, sest kui mul oli kõha, siis jõin aaloe mahla ja kõha jäi kohe vähemaks. Võtsin veel mõne korra, ja oligi kõha läinud.

A.Kangro,V kl.

Minu vanaema kinkis mulle ühe kummipuuoksa. Ta oli väike, kui ma ta panin pudelisse vee sisse juurduma aknale päiksepaistele. Umbes kahe nädala pärast olidki kaunis pikad juured väljas. Siis istutasin ta väiksemasse potti, aga pärast suuremasse. Nüüd on mul toa aknal ilus suur kummipuu. Kõige kaunim on ta siis, kui ta hakkab ajama noori lehti. Need on helerohelised, libedad ja õrnad, aga pärast lähevad tumeroheliseks ja kõvemaks.

Rohkem lilli mul ei olegi.

E.Siider, V kl.

Meil on väike tuba ja väike aken, ja sääl ei saa palju lilli kasvatada. Kuid meil on siiski üks lill, mille nimi on pelargoonium. Sain ta kingituseks ühelt proualt. Ühel suveõhtul mängisid vennad, ning meie, kolm-neli tütarlast, vaatasime päält. Keegi proua läks meist mööda ja pani lilleoksad mulle sülle. Ma vaatasin, mis mööda need on - olid pelargooniumi oksad. Lippasin otsekohe tuppa, võtsin ühe poti ja panin mulda täis. Istutasin oksad potti, ja nüüd on mul juba suur lill. Ja palju teisi on minu lillest saanud endale ilusa lille.

R.Võsberg, V kl.

Minu toa aknal kasvab taldriku pääl ilus noor roheline kaeraoras. Ja mulle teeb lõbu mõelda, et pühade ajal istub sääl sees šokolaadjänes. Mu oras on jõudsasti kasvanud kahe nädala jooksul, ta on pikaks sirgunud, ja ma arvan, et pean teda pügama.

Oma orast kasvasin ma suure hoolega ja järgmiselt: võtsin mulda ja kaeru, segasin segi, tegin segu parajalt märjaks ning siis vajutasin ta taldrikule. Alguses hoidsin märja lapi tal pääl; kui aga idud juba välja tulid, võtsin lapi päält ära ja hakkasin idusid kastma täiesti harilikult. Ja kui nüüd väljas päike paistab, viin orase välja trepile või madalale kuuri katusele, et ta ka tuult saaks. Nii kasvab mu oras järjest suuremaks, ja mul on hääl meel.

